Qədir-Xum barəsində 40 hədis

Qədir-xum barəsində 40 hədis

Müqəddimə.

الْحَمْدُ ِ الهذِي جَعَلَنَا مِنَ الْمُتَمَسِّكِنَّ بِوِلَاةِ أَمِرِ الْمُ مِنِنَّ وَ
هِلِّ اْلِ همةِ َ ِلَّ ُ ه ال هسَ ُ ه

"Həmd olsun o Allaha ki, bizi Əmirəl-mömininin (əleyhis salm) və imamların (əleyhimus salam) vilayətində qərar verib"

Şübhəsiz ki, Qədir-xum günü on dörd əsr ərzində həqiqət axtaranların fikir və düşüncələrini zəbt edib və "siratul-mustəqim"-ə hidayət olmaq istəyənlərə

cəhalət və azğınlığın zülmətindən nicat verib. Qədir-xum yalnız tarixi bir hadisə deyil və ya yalnız hansısa bir yerin adı deyil. "Qədir-xum" bir təfəkkürdür. Nübuvvətin davamlılığından xəbər verən bir nişanə və rəmzdir. "Qədir-xum" vilayətə iman gətirənlərin ilham aldığı yerdir. "Qədir-xum" kamala çatmaq istəyənlər üçün Allah nurunun təcəlla etdiyi yerdir. "Qədir-xum" elə bir yer, elə bir gündür ki, bəşər onun əzəmətini dərk etməkdə, dilə gətirməkdə, yazıya salmaqda acizdir.

Ey kaş, hər bir müsəlman Həzrəti Peyğəmbərin (salləllahu əleyhi və alihi və səlləm) vəsiyyətinə əməl edərdi

اِنّی تارِكٌ فِكُمْe ما اِنْ تَمَ هسكْتُمْe بِهِ لَنْ تَضِلُّوا بَعْدِی: اَحَدُهُما اُ
ظُeمِنَ الْخَرِ، کِتابُ اِللّه حَبْلٌ مَمْدُودٌ مِنَ ال هسماءِ اِلَی
الْارْضِ، وَ تْرَتِی اَهْلُبَتّی، وَلَنْ فْتَرِقا حَتّی رِدا ◌َ لَ هی
الْحَوْضَ، فَانْظُرُوا كَفُّ تُخْلِفُونِی فِ مّا:

"Mən sizin aranızda iki əmanət qoyuram. Əgər onlardan yapışsanız, heç vaxt zəlalətə düşməzsiniz: Biri səmadan yer üzünə uzanmış ip olan Allahın kitabı, digəri itrətim, Əhli-beytimdir! Onlar “Kövsər” hovuzunda mənə qovuşanadək, bir-birindən ayrılmazlar. Baxın görün məndən sonra onlarla necə rəftar edəcəksiniz!"

Əgər bu vəsiyyətə əməl edilsəydi, şübhəsiz bu qədər ixtilaf, inhiraf və azğınlıq da olmazdı...

Bizim bu balaca kitabçanı yazmaqda məqsədimiz Allah Rəsulunun (salləllahu əleyhi və alihi və səlləm) sözüdür ki, Həzrət (s) buyurub:

مَن حَملَ مِن أُمّتً أرْبَعَنًّ حَدثٌا بَعثَهُ آّللّه ُ وًَّe القاُمَةِ فَقٌ ا الِما

"Mənim ümmətimdən hər kim 40 hədis əzbərləsə, Allah-Təala Qiyamət günündə onu məhşərə fəqih və alim kimi gətirər"

Yaxud başqa bir hədisdə Həzrət (salləllahu əleyhi və alihi və səlləm) buyurur:

مَن حَفِظَ مِن اُ همتَ أرْبَعَنَّ حَدثًا طُلُّبُ بذلكَ وَجْهَ اّللّهِ ِ ◌ زّ و جلّ
و الدّارَ الخِْرَةَ ، حَشَرهُ اّللّه ◌ وًَّ ُه القِاْمَةِ مَع ال هنبِنَّّ و الصِّدِّقَّنّ و
الشُّ داءِ و ال هصالِحنَّ و حَسُنَ اُول كَ رَفقًا

"Mənim ümmətimdən hər kim Allaha və axirətə xatir 40 hədis əzbərləsə, Allah-Təala Qiyamət günündə onu peyğəmbərlərlə (əleyhimus salam), siddiqlərlə, şəhidlərlə və salehlərlə məşhur edər və onlar necə də gözəl dostdur"

Biz də Qədir-Xumun əzəmətini və vacibliyini nəzərə alaraq istədik ki, bu 40 hədis, "Qədir-xum" barəsində olsun. Bizim də əziz oxuculardan gözləntimiz budur ki, bu hədisləri başqalarına da göndərəsiniz. Çünki Əbdus Səlam bin Saleh İmam

Rzadan (ə) nəql edir ki, İmam Rza (əleyhis salam) buyurub:

«رَحَمِ اللّهُ عَبْداً اَحْيا أمْرَنا،» فَقُلْتُ لَهُ: »فَكَيْفَ يُحْيِي

أمْرَكُمْ؟« قالَ: »يَتَعَلَّمُ عُلُومَنا و يُعَلِّمُها النّاسَ، فَإِنَّ النّاسَ

لَوْ عَلِمُوا مَحاسِنَ كَلامِنا لَاتَّبَعُونا»

"Allah bizim işlərimizi diri tutan quluna rəhm etsin. Dedim: Sizin işlərinizi necə diri tuturlar? Buyurdu: Bizim elmimizi öyrənib başqalarına da öyrətsinlər. Çünki əgər insanlar bizim sözlərmizin gözəlliklərini bilsəydilər, bizə tabe olardılar".

Qədirxum Quranda

الْوًٌّمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي

“Bu gün dininizi sizin üçün kamilləşdirdim, sizə Öz nemətimi tamamladım və bir din kimi sizin üçün İslamı bəyəndim...”

1. Xilafət və Vilayət bayramı

سّ صيبد ثي هسوذ لبل :

: دخلذ علئ اثٔ عجذ الله (علَّ الغلام) فملذ

للوغلويّ عذّ غشّ يمْ الدوعخ الّفطش الّاضسٔ ؟

لبل : عًن ، المْ الزّ ظًت فّ سعلْ الله (طلى

الله علَّ ّ آلَ ّ علن) اهشّالوإهيٌّ (علَّ الغلام) .

هظجبذ الوزدِ : .736

Ziyad bin Muhəmməd deyir. Bir gün İmam Sadiqin (əleyhis salam) yanına daxil olub dedim; Müsəlmanlar üçün Cümə günü, Fitr və Qurban bayramlarından əlavə bir bayram varmı? Buyurdu: “Bəli, Allah Rəsulunun (salləllahu əleyhi və alihi və səlləm) Əmirul-Muminini (əleyhis salam) təyin etdiyi gün.

Misbahul mutəhəccid/736

2. *Ümmətin ən yaxşı bayramı*

: لبل سعلْ الله (طلى الله علَ ّ آلَ ّ علن)
يمْ غذيش خن افضل اعبّد اهزٔ ّ ُّْ المْ الزّ
اهشً الله رعبلٔ ركشٍ فَ ثظٌت اخٔ علٔ ثي اث
طبلت علوبِ لاهزٔ، يزِذىّ ثَ هي ثعذّ ّ ُّْ المْ
الزّ كول الله فَ الذيي ّ ارن علٔ اهزٔ فَ العٌوخ
ّ سضٔ لنِ الاعلام ديبٌ . (اهبلٔ طذقّ : 125،
ذ .8)

Həzrəti Peyğəmbər (salləllahu əleyhi və alihi və səlləm) buyurub:

Qədir-Xum günü ümmətimin ən yaxşı bayramıdır və o gündür ki, Allah-Təala mənə qardaşım Əli ibni Əbitalibi (əleyhis salam) ümmətə bayraqdar (rəhbər) təyin etməyimi əmr etdi ki, məndən sonra Onun (əleyhis salam) vasitəsilə hidayət olsunlar və o gündür ki, Allah dinini kamil etdi və ümmətim üçün neməti tamamladı və İslam dinini onlar üçün bəyəndi.

Əmaliye Səduq, c.8, səh. 125

3. *Allahın böyük bayramı*

: عي الظبدق (علَّ الغلام) لبل

ُْ عذّ الله الكجش ، ّ هب ثعث الله جًبّ الا ّ رعذّ فٔ زُا

المْ ّ عشف زشهزَ ّ اعوَ فٔ الغوبء يمْ العذِ

الوعدِ ّ فٔ الاسع يمْ الوثّبق الوأخرْ ّ الدوع
الوشدِْ .

Həzrət İmam Cəfər Sadiq (əleyhis salam) "Qədir-xum" bayramı barədə buyurub:

"O, Allah-Təalanın (müsəlmanların şadlığı və sevinci üçün seçdiyi və elan etdiyi) ən böyük bayramıdır. Allah-Təalanın keçmişdə peyğəmbərliyə seçdiyi və məbus etdiyi hər bir peyğəmbər mütləq həmin gündə (Qədir-Xum) bayram etmişdir və o günün hörmətini və əzəmətini tanımış və qorumuşdur. O günün adı göylərdə "Əhdil-məhud" (möhkəm bağlanmış əhd), yerdə "Misaqul-məxuz" (sındırılmayacaq peyman) və "Cəm`ul-məşhud"dur (hamının şahid olaraq toplandığı gün).

Şeyx Tusi, "Təhzibul-Əhkam", c.3, s.143, "səlatul-ğədir" babı, hədis: 1-317.

4. *Vilayət bayramı*

قيل لابى عبد الله (عليه السلام) :
للوؤهنين هن الاعياد غيز العيدين و الجوعة ؟
قال : نعن لهن ها هى اعظن هن هذا ، يىم اقين
اهيزالوؤهنين (عليه السلام) فعقد له رسىل الله
السلية فى اعناق الزجال والنساء بغديز خن .
5. (325 ج 7 : ، وسائل الشيعه)

İmam Sadiqə (əleyhis salam) dedilər:

Möminlər üçün Fitr, Qurban və Cümə günündən başqa bayram varmı? Həzrət (əleyhis salam) buyurdu: Bəli, onlardan daha böyük bir bayram var. O da Əmirul-muminінin (əleyhis salam) Qədir-xumda ucaldığı və Allah Peyğəmbərinin (salləllahu əleyhi və alihi və səlləm) vilayət

məsələsini qadınların və kişilərin boynuna qoyduğu gündür.

Vəsailuş-şiə, cild 7, səh 325, hədis 5

5. *Beyətin yeniləndiyi gün*

عي عوبس ثي زشيض لبل دخلذ علئ اثٔ عجذ الله (علَّ
الغلام) فٔ يمْ الشبهي عشش هي رٓ السدخ فخْذرَ :
طبئوب فمبل لٔ
زُاٍ يمْ عظنّ عظن الله زشهزَ علٔ الواهيٌّ ّ كول لنِ
فَّ الذيي ّ رون علنِ العٌوخ ّ خذد لنِ هب أخز
علنّ هي العذِ ّ الوّثبق . (هظجبذ
الوزدِذ : .737)

Zilhiccə ayının 18-ci günü İmam Sadiqin (əleyhis salam) xidmətinə yetişdim və o həzrəti (əleyhis salam) oruclu halda gördüm. İmam (əleyhis salam) mənə

buyurdu: Bu gün böyük bir gündür. Allah bu günə əzəmət verib və bu gün möminlərin dinini kamilləşdirib və neməti onlar üçün tamamlayıb və əvvəlki əhd-peymanı yeniləyib.

Misbahul-mutəhəccid 737

6. *Asimani bayram*

لبل الشضب (علَّ الغلام) : زذثٌّ اث ، عي اثَّ

لبل (علَّ الغلام) :

ئی یمْ الغذیش فٔ الغوبء اشِشٔ ةٌَ فٔ الاسع .

(هظجبذ الوزدِذ : 737.)

İmam Rza (əleyhis salam) buyurub: Atam (əleyhis salam) öz atasından (əleyhis salam) (Həzrət İmam Sadiqdən) nəql edib ki,

Qədir-xum günü səmada yerdən daha məşhurdur.

Misbahul-mutəhəccid 737

7. *Misilsiz bayram.*

: لبل علئ (علَّ الغلام)
ئی زُا يمْ عظنّ الشأى ، فَّ لّع الفشج ، سّفعذ الذسج ّ ◌
ضّسذ السدح ّ ◌ ◌ُ◌ْ يمْ الضّبذ ّالافظبذ هي
الومبم الظشاذ ، ّ ◌ يمْ كوبل الذيي ّ ◌ يمْ العذِ
الوعذِ ...) شسبسالاأٍس ، 97: .116)

İmam Əli (əleyhis salam) buyurub:

Bu gün (Qədir-xum günü) çox əzəmətli bir gündür. Bu gündə fərəc, böyük dərəcələr və Allahın dəlilləri ayınlaşdı və pak

məqamdan birbaşa danışıldı və bu gün dinin kamil olduğu və əhd-peyman günüdür.

Əllamə Məclisi, Biharul ənvar, cild 97, səh 116

8. *Bərəkət dolu bir bayram.*

عي الظبدق (علَّ الغلام) :
اّللہ لْ عشف البٌط فضل زُا المْ ثسمّزَ ...
لظبفسزنِ الولائكخ فٔ كل يمْ عشش هشاد
ّ هب اعطٔ اللہ لوي عشفَ هب لسّظٔ ثعذد . (هظجبذ
الوزدِذ : .738)

İmam Sadiq (əleyhis salam) buyurub:

Allaha and olsun, əgər camaat Qədir-xum gününün həqiqi fəzilətini bilsəydilər,

mələklər hər gün 10 dəfə onların əllərin sıxardılar. Həmçinin Allahın o günü əta etdiklərini kimsə saymaq qabiliyyətində deyil.

Misbahul-mutəhəccid, 738

9. *Parlaq bayram*

لبل اثْ عجذ الله (علَّ الغلام) :
ّ يمْ غذيش ثيّ الفطش الّاضسئ ّ يمْ الدوعخ ...
كبلموش ثيّ الككْت . (الجبل عذّ ثي طبطّّ : 466.)

İmam Sadiq (əleyhis salam) buyurub:

Qədir-xum günü Fitr, Qurban və Cümə bayramları arasında ayın ulduzlara misalı kimidir.

İqbalu Seyyid bin Tavus, səh 466

10. *Allahın dörd bayramından biri:*

لبل اثْ عجذ الله (علَّ الغلام) :

ارا كبى يمْ المبّهخ صفذ استعخ يبم الً الله عض ّ خل : كوب

رضف العشطّ الً خذسبُ

يمْ الفطش ّ يمْ الاضسً ّ يمْ الدوعخّ يمْ غذيش

خن . (الجبل عذّ ثي طبطّّ : .466)

İmam Sadiq (əleyhis salam) buyurub:

Qiyamət günü baş verən zaman bəy öz toy otağına tələsdiyi kimi, bu 4 gün də Allaha tərəf tələsər. Fitr günü, Qurban günü, Cümə günü və Qədir-xum günü

İqbalu Seyyid bin Tavus, səh 466

11. *Vilayət və təbliğ günü.*

: لبل سعلْ الله(طلى الله علَّ ◌ّ آلَ ◌ّ علن)
يب هعشش الوغلويّ لجّلغ الشبذُ الغبئت ، اطٍّ هي آهي ث
◌ّ طذلٌّ ثلْخّ علئ ، الا اى لّخّ علئ
لّايزٔ ◌ّ لّايزٔ لّخّ سثْ ، عذِإ عذٍّ الٔ سثْ ◌ّ
أهشً أى أثلغكوٍْ . (تسبسالاٍّْس 37: 141، ذ .35)

Allahın Peyğəmbəri (salləllahu əleyhi və alihi və səlləm) buyurdu:

Ey müsəlmanlar! Burda olanlar olmayanlara çatdırsın. O şəxs ki, mənə iman gətirib, məni təsdiq edib, ona Əlinin (əleyhis salam) vilayətini sifariş edirəm. Bilin ki, Əlinin (əleyhis salam) vilayəti mənim vilayətimdir və mənim vilayətim Allahın vilayətidir. Bu əhd Allah tərəfindən

idi və mənə buyurdu ki, bu əhdi sizə çatdırım

Biharul ənvar, c. 37, səh. 141, h. 35

12. *Təam günü*

: لبل اثْ عجذ الله (علَّ الغلام)
ّ اً المْ الزّ البم سعلْ الله(طلى الله علَّ ّ ...
آلَ ّ علن) علبّ (علَّ الغلام) للبُّط علوب ّ اثبى
فَّ فضلَ ّ طّ فظبم شكشا لله عضخّل رلک المْ ّ اً لمْ
طبّم ّ اطعبم ّ طلخ الاخاْى ّ فَّ هشضبح
الشزوي ، ّ هشغوخ الشطّبى . (عّبئل الشعَّ 7:
328، ضوي زذيث .12)

İmam Sadiq (əleyhis salam) buyurub:

Qədir-xum bayramı elə bir gündür ki, Allahın Peyğəmbəri (salləllahu əleyhi və

alihi və səlləm) Əlini (əleyhis salam) bayraqdar (rəhbər) ünvanında ucaltdı və Onun (əleyhis salam) fəzilətini o gün aşkar etdi və öz canişini ünvanında təqdim etdi. Sonra isə Allaha şükür etmək üçün oruc tutdu və o günün gündüzü oruc tutmaq, ibadət, təam vermək və din qardaşlarının görüşünə getmək günüdür. O gün mehriban olan Allahın razılığını qazanmaq və şeytanın burnunu yerə sürtmək günüdür.

Vəsailuş şiə, c.7, səh. 328, h 12

13. *Hədiyyə günü*

عي اهشّ الوإهيٌّ (علَّ الغلام) لبل :

ارا رلالزّن فزظبفساْ ثبلزغلنّ ّ رِبثاْ العٌوخ ... فٔ زُا المْ ،

ّ لجّلغ السبضش الغبئت ، اّلشبذُ

الجيّ ، لّعّذ الغٌُ الفمشّ ّ المٓ علٔ الضعفّ

اهشً سعلْ الله (طلی الله علَ ّ ◌ آلَ ّ ◌ علن)
(327. :7 عّبئل الشعَ) . ثزلک

İmam Əli (əleyhis salam) Qədir-xum gününün xütbəsində buyurub:

Bir-birinizlə qarşılaşdığınız zaman salam verin, əl sıxın və bu gün bir-birinizə hədiyyə verin. Bu sözləri burda olub eşidənlər, olmayıb eşitməyənlərə çatdırsın. İmkanı olanlar imkansızların sorağına, gücü olanlar zəifin köməyinə getsinlər. Allahın Peyğəmbəri (salləllahu əleyhi və alihi və səlləm) mənə bu işləri əmr etmişdir.

Vəsailuş şiə, c. 7, səh 327

14. *Zaminlik günü.*

عي اهشّ الواهيٌّ (علَّ الغلام) لبل :
فكفّ ثوي ركفل عذدا هي الواهيٌّ الّواهبٌد ّ ّ أبً ... ضوٌّ عل الله
رعبلُ الاهبى هي الكفش الّفمش
(عّبئل الشعَّ 7: 327.)

İmam Əli (əleyhis salam) buyurub: Qədir-xum günündə mömin kişi və qadınlara kömək edən şəxsin halı necə ola bilər ki, bir halda ki, mən Allah yanında onun üçün küfrdən və yoxsulluqdan amanda qalması üçün zaminəm?!

Vəsailuş şiə, c.7, səh 327

15. *Şadlıq və təşəkkür günü*

لبل اثْ عجذ الله (علَّ الغلام) :
ُْ ْ يمْ عجبدح ّ طلحْ ّ شكش لله ّ زوِذ لَ ، ّ ...
عشسّ لوب هيِ الله ثَ علكّن هي لّايزبٌ ، ّ أ ازت
لكن اى رظهٍْ . (عّبئل الشعَّ 7: 328، ذ 13.)

İmam Sadiq (əleyhis salam) buyurub:

Qədir-xum günü ibadət, namaz, Allaha həmd və şükr etmək günüdür və bizim sizin üzərinizdəki vilayətimizə görə şadlıq etmək günüdür və mən o günü oruc tutmağınızı sevirəm.

Vəsailuş şiə, c. 7, səh 328, h 13

16. *Yaxşılıq etmək günü:*

عي الظبدق(علَّ الغلام) :
ّ لذسنُ فّ ثألف دسنُ لإخاْكً العبِسفيّ ، فأفضل ... علٔ
اخاْكً فٔ زُا المْ ّ عش فّ كل هاإهي
هاإهخٌ . (هظجبذ الوزدِذ : .737)

İmam Sadiq (əleyhis salam) buyurub:

Qədir-Xum günündə qardaşına iman və mərifətlə bir dirhəm vermək min dirhəmə bərabərdir. Ona görə də bu gün qardaşlarına infaq et və hər bir mömin kişi və qadını sevindir.

Misbahul-mutəhəccid, səh. 737

17. *Şadlıq və sevinc günü*

لبل اثْ عجذ الله(علَّ الغلام) أً يمْ:
عذْ ّ ◌ فشذ ّ ◌ عشسِّ يمْ طمْ شكشا لله رعبل .
(عّبئل الشعَّ 7: 326، ذ .10)

İmam Sadiq (əleyhis salam) buyurub:

Qədir-xum günü bayram, şadlıq, sevinc və Allahın nemətinə şükr etmək üçün oruc tutmaq günüdür.

Vəsailuş şiə, c. 7, səh. 326, h. 10

18. *Təbrik günü*

لبل علٔ (علَّ الغلام) :
عذّْ سزوكن الله ثعذ امًضبء هذوعكن ثبلزعْخ علٔ عنْلكن ، الّجش ثبخاْكًّ ◌ الشكش لله عضخّل علٔ هب

هسٌكن ، ّ اخزوعاْ يدوع الله شولكن ، ّ رجبساّ يظل الله
الفزٍكن ، ّ ربِاًا عًوخ الله كوب بٌ كن الله ثبلثاْ٧
فّ علْ أضعبف الاعبّد لجلَ ّ ثعزٍ الا فْ هثلٍَ ...
(ثسبسالاأس 97: 117.)

İmam Əli (əleyhis salam) buyurub:

Toplanışınız sona çatdıqdan sonra evinizə qayıdın, Allah sizə rəhmət göndərər. Ailəniz üçün rifah yaradın. (Maddi baxımdan rahatlıq və komfort yaradın). Öz qardaşlarınıza yaxşılıq edin. Allahın sizə əta etdiyi bu nemətə (vilayət nemətinə) görə şükr edin. Bir olun ki, Allah sizə vəhdət nəsib etsin. Yaxşılıq edin ki, Allah dostluğunuzu möhkəmlətsin. Bir-birinizə Allahın nemətinə görə təbrik deyin. Necə ki, Allah bu gündə başqa bayramlara nisbət neçə bərabər savab əta edib. Bu cür savablar Qədir-xumdan başqa gündə olmayacaq

Biharul Ənvar, c. 97, səh 117

19. *Salam və bəraət günü*

سَّ السغي ثي ساشذ عي اث عجذ الله (علَّ
الغلام)لبل :
للذ : خعلذ فذک ، للوغلويّ عذّ غشّالعذّيي ؟
لبل : عًن ، يب زغي ! اعظووبِ ّ اششفوبِ ، لبل :
للذ لَ : ّ أَ يمِ ُْ ؟
لبل : يمْ ظًت اهشّالوإهيٌّ (علَّ الغلام) فّ علوب .
للبٌط
للذ لَ : خعلذ فذک هّب يجٌغ لبٌ اى ظًعٌ فَّ ؟
لبلِ : رظهٌ يب زغي ّ ركشش الظلحْ علٔ هسوذ ّ آلَ
فَّ ّ رزجشأ الٔ الله ، هوي ظلونِ ، فبى الاجًّبء كبنذً رأهش
الاطّبء ثبلمْ الزّ كبى يمبم فَّ الطُٔ اى يزخز
عذّا . (هظجبذ الوزدِ : 680.)

Həsən bin Raşid deyir. İmam Sadiqə (əleyhis salam) ərz etdim. Müsəlmanlar üçün o iki bayramdan (Fitr və Qurban)

başqa bayram varmı? Buyurdu: Bəli. Ən böyük və ən yaxşı bayram. Soruşdum hansı gündür? Buyurdu: O gün ki, Möminlərin-əmiri (əleyhis salam) camaat üçün bayraqdar (rəhbər) seçildi. Dedim: Sizə fəda olum, həmin günü hansı işi görsəm yaxşı olar? Buyurdu: Oruc tut, Muhəmməd (salləllahu əleyhi və alihi və səlləm) və onun əhli-beytinə (əleyhimus salam) salam və salavat göndər və Onlara (əleyhimus salam) zülm edənlərdən bəraət et. Çünki peyğəmbərlər (əleyhimus salam) canişinlərinə göstəriş veriblər ki, canişin seçildiyi gün bayram etsinlər.

Misbahul Mutəhəccid, səh 680

20. Allah vəsilərinin bayramı

عيِ اث عجذ الله(علَّ الغلام) لبل :
رزكشىّ الله عض ركشٍ فّ ثبلظبّم الّعجبدح ّ الزكش ... لوسوذ ّ آل
هسوذ ، فبى سعلْ الله(طلى الله علَّ ّ
آلَ ّ علن) اطٌّ اهشالوإهيٌّ اى يزخز رلك المْ
عذّا ، ّ كزلك كبذً الاجّبء رفعل ، كبّ يطْىْ
أطّبئنِ ثزلك فزّخزًّ عذّا . (عّبئل الشعَّ 7:
327، ذ .1)

İmam Sadiq (əleyhis salam) buyurub:

Qədir-xum bayramı günü Allahı oruc və ibadətlə, Peyğəmbər (salləllahu əleyhi və alihi və səlləm) və Əhli-beytini (əleyhimus salam) yad etməklə xatırlayın. Çünki Peyğəmbər (səlləllahu əleyhi və alihi və səlləm) Möminlərin-əmirinə (əleyhis salam) buyurub ki, o günü bayram etsin, necə ki, digər peyğəmbərlər (əleyhimus salam) də öz canişinlərinə sifariş veriblər ki,

o günü bayram etsinlər. Onlar da bu cür ediblər.

Vəsailuş şiə, c.7, səh. 327, h. 1

21. *Salam və rahatlıq.*

عي اث عجذ الله(علَّ الغلام) لبل :
الّعول فَ يعذل ثوبيًّ شيِا ، ّ يجُغ اى يكثش فّ ركش الله
عضخّل ، الّظلحْ علً الجٌّ(طلى الله علَ
ّ آلَ ّ علن) ، ّ يعْغ الشخل فَ علً عبّلَ .
(عّبئل الشعَّ :7 325، ذ .6)

İmam Sadiq (əleyhis salam) buyurub:

Qədir-xum günü əməllərin dəyəri 80 aya bərabərdir və yaxşı olar ki, o gün Allahın zikrini və Peyğəmbərə (salləllahu əleyhi və alihi və sələm) salavatı çoxaldasan və

həmçinin kişilər ailələrinə genişlik (hədiyyə və s.) versin.

Vəsailuş şiə, c. 7, səh 325, h. 6

22. *Rəhbərin görüşü*

عي هلْابً اث السغي علئ ثي هسوذ(علَ
لبل لاث اعسبق (الغلام) :
◌ّ يمْ الغذيش فَ البم الجُ(طلى الله علَ ◌ّ آلَ ◌ّ
علن) أخبٍ علبّ علوب للبٌط ◌ّ اهبهب هي ثعذٍ ،
: [لبل] للذ
طذلذ خعلذ فذک ، لزلک لظذذ ، اشذِ اکً زدخ
الله علئ خلمَ .) عّبئل الشعَّ 7: 324، ذ .3)

İmam Hadi (əleyhis salam) Əbu İshaqa buyurdu:

Qədir-xum günü Həzrəti Peyğəmbər (salləllahu əleyhi və alihi və səlləm) qardaşı Əlini (əleyhis salam) qaldırdı və camaatın bayraqdarı və Özündən (salləllahu əleyhi və alihi və səlləm) sonra imamı ünvanında tanıtdı. Əbu İshaq dedi: Ərz etdim, sizə fəda olum, düzdür, mən də buna görə sizin ziyarətinizə və görüşünüzə gəlmişəm, şəhadət verirəm ki, siz Allahın xəlq olmuşlar üzərində höccətisiz.

Vəsailuş şiə, c. 7, səh. 324, h. 3

23. *Təkbir günü*

عِي علئ ثي هعُْ الشضب(علَّ الغلام) :
هي صاس فَّ هإهبٌ أدخل الله لجشٍ عجعيّ سٍّا ّ عّع
فُ لجشٍ ّ يضسّ لجشٍ كل يمْ عجعىْ ألفَ هلك ّ
يجشّشً ثبلدخٌ . (الجبل الاعوبل : .778)

İmam Rza (əleyhis salam) buyurub:

Hər kim Qədir-xum günü bir möminin görüşünə getsə, Allah-Təala 70 nuru onun qəbrinə daxil edər və qəbrini genişlədər və hər gün 70 min mələk onun qəbrini ziyarət edər və onu cənnətlə müjdələyər.

İqbalul Əmal, səh. 778

24. *Görüş və yaxşılıq günü*

لبل الظبدق(علَّ الغلام) :
يجٌغٔ لكن اى رزمشثاْ الً الله رعبلٔ ثبلجش ّ الظمْ ّ الظلحْ ّ
طلخ الشزِن ّ طلخ الاخاْى ، فبى الاجًّبء
علنِ الغلام كباً ارا البهاْ اطّبْء نُ فعلاْ رلك ّ
اهشاّ ثَ . (هظجبذ الوزدِذ : 736.)

İmam Sadiq (əleyhis salam) buyurub:

Yaxşıdır ki, başqalarına yaxşılıq etməklə, oruc tutub namaz qılmaqla, sileyi-rəhmi yerinə yetirməklə və din qardaşlarının görüşünə getməklə Allaha yaxınlaşasız, çünki Peyğəmbərlər (salləllahu əleyhi və alihi) öz canişinlərini seçərkən bu cür ediblər və onlara da bunu tövsiyə ediblər.

Misbahul-mutəhəccid, səh. 736

25. *Qədir məscidində namaz*

: عي اث عجذ اللهِ(علَّ الغلام) لبل
اً رغزست الظلحْ فٔ هغدذ الغذيشلاى الجٌّ(طلى
الله علَّ ّ آلَ ّ علن) البم فَّ اهشّ الوإهيٌّ(علَّ

الغلام) ّ ُ ْ ْ هضٓع اظشِالله عضخّل فَ السك .
(عّبئل الشعَ 3: .549)

İmam Sadiq (əleyhis salam) buyurub:

Qədir məscidində namaz qılmaq müstəhəbdir, çünki Peyğəmbər (salləllahu əleyhi və alihi və səlləm) Əmirul-muminini (əleyhis salam) orda tanıdıb və seçib və ora uca Allahın haqqı aşkar etdiyi yerdir.

Vəsailuş şiə, c. 3, səh 549

26. *Qədir gününün orucu*

لبل الظبدق(علَّ الغلام) :
طبّم يمْ غذيش خن يعذل طبّم عوش الذبًّ لْ عبكّ
اغًبى ثن طبم هب عوشد الذبًّ لكبى لَ ثأْبِ رلك .

(عّبئل الشعَّ 7:   324، ذ .4)

İmam Sadiq (əleyhis salam) buyurub:

Qədir-xum gününün orucu bütün dünyanın ömrünün orucuna bərabərdir. Yəni bir insan dünya durduqca yaşasa və bütün ömrünü də oruc tutsa, o orucların savabı Qədir-xum günü tutulan orucun savabına bərabərdir.

Vəsailuş şiə, c.7, səh. 324, h. 4

27. *Təbrik və təbəssüm günü*

لبل (علَّ الغلام)عي الشضب :

ّ ُْ يمْ الزئِّخ يئٌِ ثعضكن ثعضب ، فبرا لمُ ...   : الواهي

أخبٍ يملْ

السوذ لله الزّ خعلبٌ هي الوزوغكيّ ثلْخّ أهشّ «

» الواهيٌّ ّ الائوخ(علَّ الغلام)

ّ ُ ْ يمْ الزجغن فٔ خٍّ البٌط هي الُ الايوبى ...
(الجبل : .464)

İmam Rza (əleyhis salam) buyurub:

Qədir-xum günü bir-birinə təbrik və xoş sözlər demək günüdür. Elə ki, bir mömin qardaşını gördün bu cür de:

"Həmd olsun o Allaha ki, bizi Əmirul-muminininin (əleyhis salam) və imamların (əleyhimus salam) vilayətində qərar verib" və o gün iman əhlinin üzündə təbəssüm günüdür.

İqbal, səh. 464

28. *Peyğəmbər (salləllahu əleyhi və alihi və səlləm) və Əlinin (əleyhis salam) vilayəti*

لوب لبل عذّ اثٔ عي :

كبی يمْ غذيش خن اهش سعلْ اللهؐ(طلی الله علَّ ؓ

آلَ ؓ علن) هبٌديب فبٌدّ : الظلحْ خبهعخ ، فبخز ثذّ

لبل ؓ (علَّ الغلام)علئ :

اللنِ هي كذٌ هلٌاٍ فعلئ هلٌاٍ ، اللنِ آلّ هي آلّاٍ

، ؓ عبد هي عبداٍ . (ثسبسالااٌس 37: 112، ذ .4)

Əbu Səid deyir: Qədir-xum günündə Peyğəmbər (salləllahu əleyhi və alihi və səlləm) göstəriş verdi: Nida edən şəxs camaatı namaza toplanmağa çağırsın. Sonra Həzrəti Əlinin (əleyhis salam) əlindən tutub buyurdu: Allahım, mən hər kimin mövlasıyamsa, Əli (əleyhis salam) də onun mövlasıdır, Allahım, Əlini (əleyhis

salam) sevəni Sən də sev və Əliyə (əleyhis salam) düşmən olanla Sən də düşmən ol.

Biharul ənvar, c. 37, səh 112, h 4

29. *Peyğəmbər (salləllahu əleyhi və alihi və səlləm) kimi yaşamaq*

: لبل سعلْ الله(طلى الله علَّ ّ آلَ ّ علن)
هي يشيذ اى يسٌ زبّئ ، ّ يودْ هوبئ ، يّغبكي خخٌ الخلذ
الزٔ عّذً ست فلزّلْ علئ اثي اث
طبلت (علَّ الغلام)
فبً لي يخشخكن هي ذٌ ، لّي يذخلكن فٔ ضلالخ .
(الغذيش 10: .278)

Allahın Rəsulu (salləllahu əleyhi və alihi və səlləm) buyurub:

Hər kim mənim kimi yaşayıb və mənim kimi ölmək istəyirsə və Allahın mənə verdiyi əbədi cənnətdə sakin olmaq istəyirsə, Əli ibni Əbi Talibin (əleyhis salam) vilayətini seçsin, çünki O (əleyhis salam) heç vaxt sizi düz yoldan çıxartmaz və zəlalətə salmaz.

Əl-Ğədir, c. 10, səh 278

30. *Peyğəmbər (salləllahu əleyhi və alihi və səlləm) və Əlinin (əleyhis salam) imaməti*

عي خبثش ثي عجذ الله الاظًبسّ لبل : عوعذ سعلْ
الله(طلى الله علَّ ّ آلَ ّ علن) يملْ لعلئ ثي اثً
طبلت(علَّ الغلام) اذاً:
يب علئ ! اخئ ّ طِّأ ّ آسـثئ خّلفّئ
علئ اهزئ فئ زرْأ ّ ثعذ فّبئ هسجک هسجٔ ّ

هجغضک هجغضئ ّ عذکّ عذّّ . (اهبئ طذقّ :
(5. ذ 124،

Cabir bin Abdullah Ənsari deyir: Allahın Peyğəmbərindən (salləllahu əleyhi və alihi və səlləm) eşitdim ki, Əliyyibni Əbi Talibə (əleyhis salam) buyurdu:

Ey Əli! Sən mənim qardaşım, vəsim, varisim və ümmət üzərində mənim həyatda olduğum və ölümümdən sonrakı zamanda canişinimsən. Səni sevəni mən də sevirəm, sənə qəzəb edən (kin saxlayan) və sənə düşmən olana mən də düşmənəm.

Əmaliye Səduq, səh. 124, h 5

31. İslamın sütunları

عي اث خعفش(علَ الغلام) لبل :
ثٌ الاعلام علٔ خوظ :
الظلحْ ّ الضكحْ ّ الظمْ ّ السح ّ اللْخّ لن يبٌد ثش
ء هب دٌ ثبللْخّ يمْ الغذيش . (كبفٔ 2، 21، ذ 8)

İmam Baqir (əleyhis salam) buyurub: İslam 5 sütunla möhkəmlənib. Namaz, zəkat, oruc, həcc və vilayət. Heç bir şeyə Qədir-xum günü vilayətə təkid olunduğu qədər təkid edilməyib.

Kuleyni, Kafi, c. 2. Səh, 21, h. 8

32. Əbədi vilayət

عي اث السغي(علَ الغلام) لبل :
لّخ علٔ(علَ الغلام) هكزْخ فٔ طسف خوعّ

الاجّبْء لّي يجعث الله سعلْا الا ثجٌحْ هسوذ ّ طّخْ
علْ(علَّ الغلام). (عفخٌّ الجسبس 2: .691)

İmam Kazim (əleyhis salam) buyurub: Əlinin (əleyhis salam) vilayəti bütün peyğəmbərlərin (əleyhimus salam) kitablarında qeyd edilib və heç bir peyğəmbərdən (əleyhimus salam) Həzrəti Məhəmmədin (salləllahu əleyhi və alihi və səlləm) nübuvvət və Əlinin (əleyhis salam) vilayət əhdi alınmamış onu peyğəmbərliyə seçməyiblər.

Səfinətul Bihar, c. 2. Səh. 691

33. *Vilayət və tövhid*

لبل سعلْ الله (طلى الله علَّ ّ آلَ ّ علن) :
لّخْ علْ ثي اث طبلت لّخْ الله ّ زجَ عجبدح الله ّ

ارجبعَ فشيضخِ الله ّ الّبٍؤ الّبّء الله ّ اعذاؤٍ اعذاء
الله ّ زشثَ زش٧ الله ّ علوَ علن الله عض ّ خل .
(اهبلئ طذقّ : .32)

Allahın Peyğəmbəri (salləllahu əleyhi və alihi və sələm) buyurub:

Əli ibni Əbi Talibin (əleyhis salam) vilayəti Allahın vilayətidir. Əlini (əleyhis salam) sevmək Allaha ibadətdir, Əliyə (əleyhis salam) itaət etmək Allahın vaciblərindəndir və Əlinin (əleyhis salam) dostları Allahın dostlarıdır və Əlinin (əleyhis salam) düşmənləri Allahın düşmənləridir. Əli(əleyhis salam) ilə müharibə etmək Allahla müharibə etməkdir və Əli (əleyhis salam) ilə sülh etmək Allahla sülh etməkdir.

Şeyx Səduq, Əmali, səh 32

34. Şeytanın ümidsizlikdən nalə etdiyi gün.

: عي خعفش ، عي اثَّ لبل :
اى اثلظ عذاّلله سى اسثع سبًد
يمْ لعي ، ّ يمْ اجُظ الٔ الاسع ، ّ يمْ ثعث
الجٌّ(طلى الله علَ ّ آلَ ّ علن) ّ يمْ الغذيش .
(لش٧ الاعبٌد : 10.)

İmam Sadiq (əleyhis salam) atası İmam Baqirdən (əleyhis salam) nəql edərək buyurub:

Allahın düşməni olan İblis 4 dəfə nalə edib. Allahın lənətinə tuş gəldiyi gün, yerə endiyi gün, Həzrəti Peyğəmbər (salləllahu əleyhi və alihi və səlləm) peyğəmbərliyə seçildiyi gün və Qədir-xum günü.

Qurbul İsnad, səh 10

35. *Vilayət qalası*

: عي الجٍّ(طلى الله علَ ّ آلَ ّ

علن) : يملْ الله رجبسك ّ

رعبلِ

لّخٌ علئ ثي اث طبلت زظٌّ ، فوي دخل زظٌّ

أهي هي بًسّ . (خبهع الاخجبس : 52، ذ 7.)

Həzrəti peyğəmbərdən (salləallahu əleyhi və alihi və sələm) nəql olub ki, Allah-Təala buyurdu:

Əli ibni Əbi Talibin (əleyhis salam) vilayəti mənim qalamdır. Hər kim mənim qalama **daxil olsa (Həzrəti Əlinin vilayətini qəbul etsə) mənim cəhənnəmimin odundan amanda qalar.**

Cameul əxbar, səh. 52, h. 7

36. *Peyğəmbərin (salləllahu əleyhi və alihi və səlləm) canişini.*

لبل سعلْ الله(طلى الله علَّ ّ آلَ ّ علن) :
يب علئ ابً هذيخٌ العلن ّ اذً ثبثبِ ّ لي رإز الوذيخٌ
الا هي لجل الجبٳ ... اذً اهبم اهزْ ّ خلفّز علبّ
ثعذَ ، ععذ هي اطبعک ّ شمْ هي عظک ، ّ سثر
هي رلْک ّ خغش هي عبدک . (خبهع الاخجبس : 52،
ذ .9)

Allahın Peyğəmbəri (salləllahu əleyhi və alihi və səlləm) buyurub:

Ey Əli! Mən elmin şəhəriyəm və sən onun qapısısan. Şəhərə qapıdan başqa yolla daxil olmazlar. Sən bu şəhərdə (elmin şəhərində) mənim ümmətimin rəhbəri və mənim canişinimsən. Hər kim sənə iatət etsə, səadətə çatar və hər kim sənə üsyan etsə,

bədbəxt olar. Sənin dostların fayda aparar və düşmənlərin zərər edər.

Cameul əxbar, səh. 52, h. 9

37. *İslamın bünövrəsi*

: لبل الظبدق(علَّ الغلام) :
اثبفُ الاعلام ثلاثخ
الظلحْ ّ الضكحْ ّ اللْخ ، لا رظر أزّذح هيٍّ الا
ثظبزجزبْ . (كبفُ : 2، ص .18)

İmam Sadiq (əleyhis salam) buyurub:

İslamın bünövrəsi 3 şeydir;

Namaz, zəkat və vilayət. Heç biri digəri olmadan səhih olmaz.

Kafi, c. 2, səh. 18

38. *10 min şahid.*

لبل اثْ عجذ اللهِ(علَّ الغلام) :
العدت يب زفض لوب لمْ علٰ ثي اثْ طبلت !! اً
كبى لَ عششح الاف شبذُ لن يمذس علٰ اخزِ زمَّ ّ
الشخل يأخز زمَ ثشبذُيي . (ثسبس الاأْس :
(140. ،37

İmam Sadiq (əleyhis salam) buyurub:

Ey Həfs! Necə də təəccüblüdür ki, Əli ibni Əbi Talib (əleyhis salam) 10 min nəfər şahidlə haqqını ala bilmədi, bir halda ki, şəxs iki şahidlə öz haqqını geri alır.

Biharul Ənvar, c. 37, səh. 140

39. *Qədir gününün namazı*

عي اث عجذ الله(علَ الغلام) لبل :
ّ هي طل فَ سكعزيّ آ لّذ شبء ّ افضلَ لش٧
الضاّل ّ ُأ الغبعخ الز الّن فبِّ
اهشّالوإهيٌّ(علَ الغلام) ثغذيش خن علوب للبٌط
ّ ... كبى كوي زضش رلک المْ ... (عّبئل الشعَّ 5:
225، ذ .2)

Hər kim "Qədir-Xum" bayramı günü istədiyi saatda 2 rəkət namaz qılsa və daha yaxşı olar ki, Zöhürə yaxın olsun, bu Əmirul-mumininin (əleyhis salam) imamətə seçildiyi saatdır, sanki həmin gün "Qədir"-də olan şəxs kimidir.

Vəsailuş şiə, c. 5, səh 225, h. 2

40. *Quranın müfəssiri*

هَعَبشِشَ البَّطِ زًا عَلٌّ أَخ ◌ّ◌َ طٍّ ◌ّ◌َ الشَّاع ...»
ثَعْذٍ ◌ّ◌َ خَلِفَز عَلَ أُهَّزَ ◌ّ◌َ عَلَ رَفْغِشٌ كِزَبِ٧ اللَّ
عَضَّ ◌ّ◌َ خَلَّ ◌ّ◌َ الذَّاعِ ئِلٍّ ◌ّ◌َ الْعَبهِلُ ثِوَب شُضٍّ ◌ّ◌َ الْوُسَبسُ٧
لِعْذَائَ ◌ّ◌َ الْوُالِ عَلَ طَبعَزِ ◌ّ◌َ البٌّ عَيْ هَعْظِزً
خَلَفَخُ سَعُلِ اللَّ ◌ّ◌َ أَهِشُ الْوُإهِيِّ ◌ّ◌َ الِإهَبمُ الْبَدِ ثِأَهْشِ
اللَّ...«

Həzrət Muhəmməd (salləllahu əleyhi və alihi və səlləm) peyğəmbər Qədir-xum xütbəsində buyurdu:

"Ey insanlar, (hamınızın tanıdığı bu) Əli (əleyhis salam) mənim qardaşım, vəsim, məndən sonra insanları doğru yola istiqamətləndirən başçı, ümmətim üzərində mənim xəlifəm, Allah kitabının təfsirçisi, insanları Allaha dəvət edən və çağıran, Allahı razı salacaq əməlləri edən, Onun düşmənləri ilə döyüşən, Allahın itaətində qulcasına dayanan (və Allahın itaətində dayananlarla dost olan), Allaha

qarşı günah edənləri günahdan çəkindirən, Allahın rəsulunun (salləllahu əleyhi və alihi və səlləm) xəlifəsi, möminlərin əmiri və Allahın əmri ilə haqqa hidayət edən imamdır...".

Fəttal, "Rövzətul-Vaizin", c.1, s.94.

كزبٰ٧ فضل رْ سا آٰ٧ ثسش كبفى بيغذ
كَ رش كنٌ عش اگًشذ ّ طفسَ ثشوبسم

Sənin fəzilət kitabını (saymaq) üçün, dəryaların suyu yetməz ki, barmağımı isladıb (fəzilət kitabının) səhifələrini sayam

Vəssəlamu aleykum və rahmətullahi və bərakətuh.

Tural Ziyatxanov

AZƏRBAYCAN ARAŞDIRMA MƏRKƏZİ